

Handläggare: Monica Fredriksson
Tfn: 08-508 09 021

Till Norrmalms stadsdelsnämnd

Policy mot klotter och skadegörelse i Stockholm - svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Yngve Lindström
avdelningschef

Sammanfattning

I februari 2005 gav kommunstyrelsen stadsledningskontoret (SLK) i uppdrag att starta en samverkansgrupp mot klotter. Samverkansgruppen har nu tagit fram ett förslag till policy mot klotter och liknande skadegörelse i Stockholm.

Förvaltningen ställer sig i huvudsak bakom förslaget.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom stadsmiljöavdelningen. Diskussioner har förts med barn- och ungdomsavdelningen.

Bakgrund

I februari 2005 gav kommunstyrelsen stadsledningskontoret (SLK) i uppdrag att starta en samverkansgrupp mot klotter. I den samverkansgrupp som nu bildats finns ett fyrtiotal representanter för olika verksamheter. Utöver företrädare för flera av stadens förvaltningar finns representanter för bl.a. SL, Vägverket, Svensk Handel, Svensk bevakningstjänst, flera fastighetsbolag och några av kranskommunerna. Samverkansgruppen har hittills träffats sex gånger och ingår numera som en del i projektet ”Stockholm – ren och vacker”.

Under det år samverkansgruppen funnits har man bland annat:

- Undersökt möjligheterna att via lokala ordningsstadgan och plan- och bygglagen kräva att fastighetsägare sanerar klotter.
- Följt processen med de tre riksdagsmotioner som föreslår en åldersgräns för inköp av sprejfärg.
- Undersökt vilka miljökrav som kan ställas vad gäller innehållet i sprejfärger.
- Tagit fram informationsmaterial bl.a. en power point-presentation.
- Gått ut med ett erbjudande till stadsdelsförvaltningar, utbildningsförvaltningen och kulturförvaltningen om en informationsinsats under hösten 2006 för pedagogisk och social personal som arbetar med barn och ungdomar.
- Gått igenom den tekniska utvecklingen vad gäller sprejfärger, klotterskydd och saneringstekniker.
- Agerat beträffande industrifastigheten Torntrappan i Bromma som var Stockholms mest nedklottrade fastighet.
- Tittat på internationella erfarenheter, bl.a. hur man i Helsingfors kom till rätta med en situation som var värre än i Stockholm.
- Diskuterat med stadsbyggnadskontoret på vilka sätt man byggnadstekniskt kan förebygga klotter och annan skadegörelse genom materialval, spaljéer, buskar, belysning etc.

- Besökt de två butikerna Highlights på Östgötagatan och Homeboy på Gamla Brogatan som säljer sprejfärger till ungdomar i butik och över nätet.
- Haft en dialog med kulturskolan angående deras graffitikurser i Bromma och Farsta.
- Diskuterat med Svensk Handel hur sprejfärger förvaras.
- Haft kontakt med bensinhandlarna och färghandlarnas branschorganisationer.
- Tagit initiativ till att kommunfullmäktige i budgeten för 2006 fastställde 48-timmarsregeln för sanering av prioriterade objekt (förskolor, skolor, centrumanläggningar, idrottsanläggningar och parker).
- I samarbete med trafikkontoret förstärkt driftscentralen så att de kan ta emot anmälningar om klotter och skadegörelse oavsett fastighetsägare.
- I samarbete med trafikkontoret startat en upphandlingsgrupp som undersöker förutsättningarna för gemensamma förfrågningsunderlag, geografiska områden etc. när det gäller upphandling av klottersanering med syftet att få en effektivare samordning av saneringen samt möjlighet för små fastighetsägare att abonnera på sanering via staden.

En följd av samverkansgruppens arbete är att kontakter knutits mellan olika offentliga och privata huvudmän i Storstockholm och att en samsyn börjar växa fram. Det har tidigare funnits radikalt olika syn på saneringsbehovet, från dem som vill ha sanering inom 24 timmar till dem som tycker att sanering en gång om året har varit tillräckligt för t.ex. transformatorstationer eller vägbroar.

Samverkansgruppen har tagit fram nedanstående policy mot klotter och liknande skadegörelse. Policyn fastställdes enhälligt av samverkansgruppen vid ett möte den 1 december 2005 där gatu- och fastighetsborgarrådet var närvarande. För att man ska kunna gå vidare och använda policyn som underlag för överenskommelser med t.ex. Banverket, Vägverket, SL, kranskommuner, privata företag och fastighetsägare är det önskvärt att kommunfullmäktige godkänner policyn.

Förslaget till policy mot klotter och liknande skadegörelse i Stockholm:
Stockholm ska vara en vacker, öppen, ren och trygg stad som vi är stolta över och där stadsmiljön inbjuder till samvaro mellan människor. Stadsmiljön är allas egendom och det är allas ansvar att vårda den.

1. Ingen form av klotter, olaga affischering och liknande skadegörelse accepteras. Detta gäller för alla typer av fastigheter, mark, anläggningar och fordon m.m.
2. Sanering av klotter och liknande skadegörelse ska ske senast inom en vecka. För prioriterade objekt som daghem, skolor, idrotts- och centrumanläggningar och frekventerade parkanläggningar ska sanering ske inom 48 timmar från upptäckt eller anmälan. Stötande och rasistiskt klotter ska saneras omgående.
3. Genom att reagera och agera direkt vid misstanke om att ungdomar ägnar sig åt klotter och liknande skadegörelse ska vi öka möjligheten för våra ungdomar att kunna utvecklas i en miljö fri från riskfaktorer som skolk, missbruk och kriminalitet.
4. Skol- och fritidspersonal, socialsekreterare, föreningsaktiva m.fl. ska kontinuerligt utbildas och informeras för att bli medvetna om subkulturen runt klotter och dess riskfaktorer.
5. All skadegörelse ska polisanmälas och bör fotodokumenteras. För anmälan tillhandahåller polisen en särskild blankett.
6. Alla inhyrda objekt (t.ex. byggbodas, containers) ska vara sanerade innan de ställs ut i stadsmiljön och ska saneras löpande under tiden de är utställda.
7. Stockholm ska vid förändringar i stadsmiljön förebygga klotter och liknande skadegörelse genom att försvåra genomförandet av brotten och öka den sociala kontrollen av platser som är, eller förväntas bli, upprepat utsatta.
8. Genom samarbete med detaljhandeln, bensinmackar m.fl. ska tillgängligheten minskas av sprejfärger, tuschpennor m.m. som används vid klotter.
9. Vi ska inte medverka till eller stödja verksamheter eller evenemang som inte klart tar avstånd från klotter och liknande skadegörelse.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ställer sig i huvudsak bakom de delar av förslaget som rör den fysiska stadsmiljön men har synpunkter på den del av policyn som rör ungdomsfrågorna mer specifikt.

Förvaltningen delar uppfattningen att ingen form av klotter, olaga affisivering och liknande skadegörelse ska accepteras. När det gäller affisivering har ett problem varit att det funnits för få platser för laglig affisivering. Detta är emellertid på väg att förändras i och med arbetet med "Affischplats Stockholm", vilket förvaltningen tycker är positivt. "Affischplats Stockholm" innebär att "vanliga" reklamskyltar byts ut mot en modell som har reklam på framsidan och plats för affisivering på baksidan. För många mindre arrangörer såsom fria teatergrupper m.fl. är detta den enda ekonomiskt rimliga möjligheten att nå ut till allmänheten. Det är också viktigt att visa allmänheten det utbud av kultur som finns i staden och på det sättet bidra till en dynamisk och levande stad.

Förvaltningen anser att det är bra att ha en ambition om att sanera prioriterade objekt inom 48 timmar från upptäckt eller anmälan och att det i de flesta fall är möjligt att leva upp till detta. Det kan ibland dröja något längre, p.g.a. olika praktiska omständigheter. Om en anmälan exempelvis sker fredag efter arbetstid så är det inte alltid möjligt att leva upp till 48-timmarsregeln. Förvaltningen har emellertid förhållandevis få egna anläggningar som räknas som prioriterade objekt. Majoriteten av anläggningarna i stadsdelen tillhör andra förvaltningar eller företag och privatpersoner.

Vad gäller förslaget om att all skadegörelse ska polisanmälas och även fotodokumenteras vill förvaltningen framhålla att detta redan idag skrivs in som ett krav i de avtal stadsdelsnämnden ingår med olika entreprenörer.

Förvaltningen är enbart positiv till förslaget om att staden, vid förändringar i stadsmiljön, ska förebygga klotter och liknande skadegörelse genom att försvåra genomförandet av brotten och öka den sociala kontrollen av platser som är, eller förväntas bli, upprepat utsatta. Förvaltningen har tagit initiativ till och genomfört flera s.k. trygghetsvandringar tillsammans med bl.a. närpolis och trafikkontoret där man kartlagt vilka miljöer som bedöms vara extra utsatta för klotter och annan skadegörelse. Trygghetsvandringarna har bl.a. resulterat i att ny belysning har uppförts och att flera skrymmande buskage har klippts ner.

Vad gäller frågan om att reagera och agera direkt vid misstanke om att ungdomar ägnar sig åt klotter och liknande skadegörelse och att öka möjligheten för ungdomarna att kunna utvecklas i en miljö fri från riskfaktorer som skolk, missbruk och kriminalitet, instämmer förvaltningen men vill också i sammanhanget lyfta fram vikten av förebyggande arbete.

Förvaltningen är positiv till förslaget om att skol- och fritidspersonal, socialsekreterare, föreningsaktiva m.fl. kontinuerligt ska utbildas och informeras för att bli medvetna om subkulturen runt klotter och dess riskfaktorer. Man bör dock vara medveten om att denna subkultur är en av flera och att subkulturerna skiftar från årskull till årskull. Det viktigaste är att stadens anställda får utbildning i hur man ska arbeta förebyggande för att ”sårbara grupper” ska få goda uppväxtvillkor och därmed undgå att dras till destruktiva subkulturer.

Bilagor:

1. Policy mot klotter och liknande skadegörelse i Stockholm
2. Norrmalms stadsdelsnämnds barnchecklista